

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Еленита Кирилова Великова**

за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
в направление 3.9 Туризъм, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)”
на тема „Винен туризъм”

с автор **Любов Кирилова Иванова**, докторант на самостоятелна подготовка към
катедра „Туризъм” на Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски”

Представеният за рецензиране дисертационен труд е предназначен за обсъждане от научно жури, определено със Заповед № 1400/27.05.2014 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” - Благоевград.

За по-голяма прегледност становището е структурирано в **пет части**, съдържащи последователно характеристика на структурата на дисертацията, достоинства на разработката, критичен анализ на дисертационния труд, автореферат, справка за приносите и публикации и заключение. Становището е изготвено в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски” – гр. Благоевград.

I. Кратка характеристика на структурата на дисертацията

Дисертационният труд е разработен в обем от 307 страници, от които 27 страници са приложения, 9 страници - списък на използваната литература и 5 страници списък на таблиците, фигурите и графиките. Библиографската справка включва документи, научни статии, доклади от конференции, монографии и студии на 7 езика, засягащи включените в изследването държави. В структурно отношение трудът е съставен от три глави, увод и заключение. В тях последователно са разгледани въпросите, свързани с теоретичната, методологическата и приложната рамка на винения туризъм.

II. Достоинства на разработката

Темата на дисертационния труд е формулирана добре. Актуалността на темата е ясно обоснована, предвид на все по-голямото значение на винения туризъм като един устойчив вид туризъм, като алтернатива, но и като допълнение на масовите форми. Докторантът приема, че виненият туризъм играе важна роля за развитието на винените

дестинации в крайградските и селските райони, тъй като осигурява допълнителна икономическа осигуреност за местното население, за което доходите от традиционната за тези райони дейност – производството на вино, не са достатъчни за посрещане на икономическите им нужди. Предметът и обектът на изследване са добре определени, целта и задачите са коректно изведени, като прецизно отразяват извършената изследователска работа от докторанта. Със своите достойнства се отличават методологията на изследването и ограничителните условия. Изложението и използваната литература показват, че докторантът се е запознал със значителен брой литературни източници. Стилът на дисертацията също е добър. На структурата на дисертационния труд също може да се даде висока оценка. Много добре в началото на дисертацията е определена същността на винения туризъм, като е направен критичен анализ на досегашните определения за него. Подробно е представена концепцията му в контекста на туристическата дестинация. Обърнато е внимание и на добрите практики във винения туризъм. При изследване на методологическите въпроси на развитието на винения туризъм докторантът правилно разглежда ситуационния, маркетинговия и анализа на потребителските нагласи при винения туризъм, въз основа на който е определен профилът на виненият турист. В тази връзка е проведено проучване на потребителските нагласи на българските туристи. Приложните аспекти са намерили конкретно отражение в разработването на концепция за развитие на дестинация за винен туризъм „По пътя на виното в Югозападна България”, изградена на базата на обстоен икономически анализ на региона и проучване на чуждестранни туристи. Моделирано е управлението на дестинацията за винен туризъм „Долината на река Струма” въз основа на изведени добри практики в световен мащаб и авторови проучвания на два етапа. Дадени са конкретни изводи и насоки за управление на дестинация за винен туризъм, на база основните резултати от изследванията. Дисертацията е оформена грижливо и според изискванията. Библиографията е изчерпателна.

III. Критичен анализ на дисертационния труд

Въпреки достойнствата на дисертационния труд могат да бъдат очертани и някои слабости. По-конкретно имам предвид следните:

1. Налице е известно преповтаряне на дефинициите във втора точка на първа глава с тези от първа точка (стр. 30, 31, 32). С оглед съкращаване на обема на дисертацията някои от определенията могат да отпаднат.

2. Според мен фиг. 1.6 на 31 стр. за Системата за винения туризъм не е достатъчно подробно обяснена.
3. Изложението във първа глава на места е накъсано (стр. 84, 88, 89). Необходимо е и кратко обобщение на главата. Налице е известен дисбаланс по отношение на точките в тази глава.
4. Въпреки безспорните достойнства на втора глава тя завършва без обобщение на основните резултати от нея.
5. В заключението би могло да се включи малко повече информация относно постиженията на отделните глави.

Посочените слабости са от техническо естество, не особено сериозни и с препоръчителен характер, което не поставя под съмнение изразените достойнства на дисертационния труд и извършената работа от докторанта.

IV. Автореферат, справка за приносите и публикации

Авторефератът достоверно възпроизвежда съдържанието на труда. Подготвен е в обем от 44 страници компютърно набран текст и е съставен от шест части, които се отнасят за общата характеристика, съдържание и кратко изложение на съдържанието на дисертационния труд, заключение, приноси и списък на публикациите, свързани с дисертационното изследване. Справката за приносите, представена с дисертационния труд, отразява обективно реалните постижения на докторанта. Приемам изцяло изведените **приноси**. Бих добавила още един към посочените от докторанта – направен е обстоен критичен преглед на световните практики в областта на винения туризъм.

По вид и брой представените **публикации** съответстват на обявените от докторанта в приложения списък и автореферата. Общо са представени пет публикации. Две от публикациите са студии, две са статии и две - доклади. Считаю, че тези публикации представят реално постиженията на докторанта и са достатъчно представителни, за да ги огласят пред академичната общност и заинтересованите делови кръгове от практиката.

V. Заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Иванова безспорно е постигнала и изпълнила. Практическата част е задълбочена, добре аргументирана и добросъвестна. Проучена е както съществуващата литература, така и актуални документи в изследваната област. Анализите са коректни, препоръките

обосновани и произтичащи от резултатите от изследването. Докторантът демонстрира умения за задълбочен и аргументиран анализ, обобщения и критично мислене. Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационното изследване. Самооценката за научните приноси е точна и отговаря на действителните приноси. Любов Иванова има сериозни научни публикации по темата на дисертацията. Анализиранията дисертация представлява творческо постижение, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за теорията и практиката в туризма.

Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Любов Кирилова Иванова образователната и научна степен „доктор“ в направление 3.9 Туризм, научна специалност „Икономика и управление (туризм)“.

26.06.2014 г.

Гр. София

Член на научното жури:

/доц. д-р Е. Великова/